

Sygn. akt V KZ 50/19

POSTANOWIENIE

Dnia 11 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **W.A.**

oskarżonego o czyny z art. 586 k.s.h.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 11 października 2019 r.

zażalenia obrońcy oskarżonego na zarządzenie Przewodniczącego IV Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w P. z dnia 27 sierpnia 2019 r., sygn. akt IV WSU (...), o odmowie przyjęcia skargi wniesionej przez obrońcę oskarżonego na wyrok Sądu Okręgowego w P. z dnia 17 maja 2019 r., sygn. akt IV Ka (...),

p o s t a n o w i ł:

uchylić zaskarżone zarządzenie i przekazać sprawę, w zakresie nim objętym, do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w P..

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 maja 2019 r. Sąd Okręgowy w P., po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez prokuratora, uchylił wyrok Sądu Rejonowego w P. z dnia 25 stycznia 2019 r. i sprawę m.in. W.A. (uniewinnionego od popełnienia czynu z art. 586 k.s.h.) przekazał temu Sądowi do ponownego rozpoznania (k. 1065).

W dniu 8 sierpnia 2019 r. do Sądu Okręgowego w P. wpłynęło pismo autorstwa W.A. zatytułowane „Skarga do Sądu Najwyższego” (k. 1073). Zarządzeniem Przewodniczącego IV Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w P. z dnia 9 sierpnia 2019 r., oskarżonego W.A. wezwano m.in. do uzupełnienia braków formalnych osobiście sporządzonej i wniesionej skargi, poprzez sporządzenie jej i podpisanie przez adwokata lub radcę prawnego w

terminie 7 dni od doręczenia wezwania, pod rygorem odmowy przyjęcia skargi na wyrok Sądu odwoławczego (k. 1074 - 1075). Odpis zarządzenia doręczono oskarżonemu w dniu 16 sierpnia 2019 r. (k. 1089). Termin do uzupełnienia braku formalnego upłynął oskarżonemu z dniem 23 sierpnia 2019 r.

W dniu 26 sierpnia 2019 r., bezpośrednio w Sądzie Okręgowym, obrońca oskarżonego W.A. - adw. M.S. złożył skargę na orzeczenie Sądu odwoławczego wraz z pismem przewodnim oraz załącznikami oraz odpowiedź na skargę obrońcy drugiego z oskarżonych, czyli T.N. (k.1093 – 1102).

Zarządzeniem Przewodniczącego IV Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w P. z dnia 27 sierpnia 2019 r., sygn. akt IV WSU (...), w pkt I odmówiono przyjęcia skargi obrońcy oskarżonego W.A. na wyrok Sądu Okręgowego w P. z dnia 17 maja 2019 r., sygn. akt IV Ka (...), z uwagi na złożenie jej po terminie wyznaczonym na uzupełnienie braków (k.1106).

Na powyższe zarządzenie zażalenie wniósł obrońca oskarżonego W.A.. Zaskarżonemu zarządzeniu zarzucono „naruszenie przepisu postępowania, mające wpływ na treść zaskarżonego zarządzenia, w postaci przepisu art. 140 k.p.k. w zw. z art. 120 § 1 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k., a polegające na błędnym uznaniu, iż w niniejszej sprawie rozpoczął bieg termin określony w art. 120 § 1 k.p.k. dotyczący uzupełnienia braków formalnych skargi na wyrok sądu odwoławczego, wywiezionej przez oskarżonego W.A. w sytuacji, gdy obrońcy ww. oskarżonego z naruszeniem przepisu art. 140 k.p.k. nie doręczono wezwania jego do uzupełnienia braków formalnych skargi własnej z dnia 8 sierpnia 2019 roku, ani też obrońca ww. oskarżonego nie został nawet powiadomiony o wezwaniu swojego Mandanta do uzupełnienia braku formalnego wywiezionej przez niego skargi własnej, co niewątpliwie naruszyło prawo do obrony oskarżonego W.A., a ostatecznie doprowadziło w przedmiotowej sprawie do bezzasadnej odmowy przyjęcia skargi na wyrok odwoławczego, wywiezionej przez obrońcę ww. oskarżonego z uwagi na rzekome złożenie jej po terminie wyznaczonym na uzupełnienie braków”.

Skarżący wniósł o „uchylenie punktu 1 zaskarżonego zarządzenia i przekazanie sprawy Przewodniczącemu IV Wydziału Karnego-Odwoławczego Sądu Okręgowego w P. w celu podjęcia dalszych czynności związanych z wniesioną skargą na wyrok Sądu odwoławczego”

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 120 § 1 k.p.k., jeżeli pismo procesowe nie może otrzymać biegu z tego względu, że jest dotknięte brakiem formalnym, wzywa się osobę, od której pismo pochodzi, do usunięcia tego braku w terminie 7 dni. Adresatem wezwania powinna być osoba, która jest autorem pisma, a więc osoba, która sporządziła i podpisała pismo procesowe. Wezwanie właściwej osoby do dokonania wskazanej czynności stanowi warunek konieczny do rozpoczęcia biegu terminu wskazanego w art. 120 § 1 k.p.k. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2016 r., V KK 67/16). W przedmiotowej sprawie wymóg ten został spełniony, ponieważ to W.A. jako autor pisma z dnia 8 sierpnia 2019 r., został prawidłowo wezwany do uzupełnienia braku formalnego.

Niemniej jednak Przewodniczący IV Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w P. wydając zarządzenie nie dostrzegł, że w aktach sprawy znajduje się pełnomocnictwo do obrony opatrzone datą 19 września 2017 r., którym W.A. udzielił adw. M.S. upoważnienia do reprezentowania go „przed wszelkimi organami prowadzącymi postępowanie przygotowawcze oraz przed sądami wszelkich instancji” (k. 699). Przedmiotowe upoważnienie posiadało szeroki zakres i nie zawierało żadnych ograniczeń (art. 84 § 1 k.p.k.). Tak zakreślony zakres upoważnienia bez wątpienia nakładał na Przewodniczącego obowiązek zawiadomienia, zgodnie z art. 140 k.p.k., obrońcy oskarżonego W.A. o wezwaniu do uzupełnienia braku formalnego pisma z dnia 8 sierpnia 2019 r. W orzecznictwie i doktrynie konsekwentnie i słusznie przyjmuje się, że w razie wezwania strony do uzupełnienia braków formalnych pisma procesowego, istnieje również obowiązek powiadomienia o tym wezwaniu ustanowionego w sprawie przedstawiciela procesowego strony (obrońcę lub pełnomocnika) (zob. m.in.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2005 r., V KZ 14/05, OSNKW 2005, z. 5, poz. 57; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2016 r., V KK 67/16; J. Skorupka, Komentarz do art. 120 kodeksu postępowania karnego, w: Kodeks postępowania karnego. Komentarz, red. R.A. Stefański, S. Zabłocki, WKP 2017, wersja elektroniczna, teza 10). Ze względu na formę procesową wezwania do uzupełnienia braku formalnego (zarządzenie), zgodnie z art. 140

k.p.k. należy przyjąć, że owo zawiadomienie obrońcy o wezwaniu oskarżonego do usunięcia braków formalnych powinno polegać na doręczeniu tego zarządzenia również obrońcy oskarżonego (por. m.in.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 sierpnia 2007 r., III KZ 68/07).

Tego obowiązku w rozpatrywanej sprawie nie wypełniono, uniemożliwiając tym samym obrońcy oskarżonego uzupełnienie w terminie braku formalnego skargi w postaci niedopełnienia wymogu przedłożenia skargi sporządzonej i podpisanej przez adwokata lub radcę prawnego. Sąd Najwyższy orzekający w tej sprawie podziela pogląd wyrażony już w orzecznictwie, że przy braku powiadomienia obrońcy o wezwaniu skazanego do uzupełnienia braku formalnego pisma procesowego następuje ograniczenie prawa do obrony. Niedopełnienie wymogu z art. 140 k.p.k. niewątpliwie uniemożliwia obrońcy prawidłowe wypełnienie swoich obowiązków, polegających na udzieleniu pomocy procesowej oskarżonemu. Obrońca ma przecież udzielać porad prawnych oskarżonemu, w tym pouczyć go o skutkach procesowych nieuzupełnienia, we wskazanym przez sąd terminie, braku formalnego skargi. Ma to szczególne znaczenie w przypadku, gdy brak formalny polega na niedopełnieniu wymogu tzw. przymusu adwokacko-radcowskiego, którego dopełnienie spoczywa właśnie na obrońcy oskarżonego. W stopniu oczywistym słuszny jest pogląd, że strona nie może ponosić ujemnych konsekwencji procesowych, wynikających z działania bądź zaniechania obrońcy, co do którego nie wypełniono obowiązku wynikającego z treści art. 140 k.p.k. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 października 2008 r., II KZ 58/08; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 grudnia 2008 r., IV KZ 92/08).

Mając powyższe na względzie, należało zaskarżone zarządzenie uchylić i sprawę zbadania dopuszczalności skargi na wyrok sądu odwoławczego przekazać do ponownego rozpoznania uprawnionym organom Sądu Okręgowego w P..